

2023/2465

8.11.2023.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/2465

od 17. kolovoza 2023.

**o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu tržišnih standarda za
jaja i stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 589/2008**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 75. stavak 2., članak 79., članak 86. točku (a) te članak 89.,

budući da:

- (1) U svojoj komunikaciji od 20. svibnja 2020. naslovljenoj „Strategija „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav” ⁽²⁾ Komisija je najavila reviziju tržišnih standarda radi osiguravanja uvođenja i ponude održivih poljoprivrednih proizvoda te povećanja važnosti kriterija održivosti, uzimajući u obzir mogući učinak tih standarda na gubitak i rasipanje hrane. U tom kontekstu trebalo bi izmijeniti i postojeće tržišne standarde za jaja uzimajući u obzir tehnički razvoj i potražnju potrošača te razvoj influence ptica kao čimbenika rizika za proizvođače jaja iz slobodnog uzgoja.
- (2) Uredbom (EU) br. 1308/2013 stavlja se izvan snage i zamjenjuje Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007 ⁽³⁾. U dijelu II. glavi II. poglavlju I. odjeljku 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 utvrđuju se pravila o tržišnim standardima za jaja bez uvođenja znatnih promjena, a Komisija se ovlašćuje za donošenje delegiranih i provedbenih akata u tom pogledu. Kako bi se osiguralo neometano funkcioniranje tržišta jaja u novom pravnom okviru, određena pravila moraju se donijeti takvim aktima. Ova Uredba i Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/2466 ⁽⁴⁾ trebale bi zamijeniti Uredbu Komisije (EZ) br. 589/2008 ⁽⁵⁾, koju bi stoga trebalo staviti izvan snage.
- (3) Kako bi se omogućilo neometano funkcioniranje tržišta jaja, tržišni standardi za jaja trebali bi obuhvaćati kriterije razvrstavanja, konzerviranje i rukovanje, zahtjeve za označivanje i pakiranje, uporabu neobveznih rezerviranih napomena, razine odstupanja te uvjete za uvoz i izvoz. Budući da su svi ti aspekti usko povezani, pravila o tržišnim standardima za jaja trebala bi ostati koherentna te bi ih stoga trebalo utvrditi u jednom delegiranom aktu.
- (4) Uredba (EZ) br. 852/2004 ⁽⁶⁾ i Uredba (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ primjenjuju se na jaja. Budući da su te horizontalne uredbe relevantne u području tržišnih standarda za jaja i radi osiguravanja dosljednosti, trebalo bi na njih uputiti u mjeri u kojoj je to moguće.

⁽¹⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

⁽²⁾ COM(2020) 381 final.

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u) (SL L 299, 16.11.2007., str. 1.).

⁽⁴⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/2466 od 17. kolovoza 2023. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu tržišnih standarda za jaja (SL L, 2023/2466, 8.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2466/oj).

⁽⁵⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 589/2008 od 23. lipnja 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 u pogledu tržišnih standarda za jaja (SL L 163, 24.6.2008., str. 6.).

⁽⁶⁾ Uredba (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o higijeni hrane (SL L 139, 30.4.2004., str. 1.).

⁽⁷⁾ Uredba (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla (SL L 139, 30.4.2004., str. 55.).

- (5) Direktivom Vijeća 1999/74/EZ ⁽⁸⁾ utvrđena su načela držanja kokoši u raznim sustavima uzgoja. Budući da su odredbe te direktive povezane s tržišnim standardima za jaja i radi osiguravanja dosljednosti, trebalo bi uputiti na tu direktivu u mjeri u kojoj je to moguće.
- (6) Potrebno je odrediti značajke kvalitete za jaja klase A kako bi se zajamčila visoka kvaliteta jaja koja se izravno dostavljaju krajnjem potrošaču i utvrdili kriteriji koje mogu provjeriti inspekcijske službe. Te značajke kvalitete trebale bi se temeljiti na Standardu br. 42 Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UN/ECE) o stavljanju na tržište i komercijalnoj kontroli kvalitete jaja u ljusci u međunarodnoj trgovini između i prema državama članicama UN/ECE-a.
- (7) Općenito, jaja ne treba prati ili čistiti jer to može dovesti do oštećenja ljuske jajeta koja predstavlja učinkovitu prepreku ulasku bakterija zbog niza antimikrobnih svojstava. Osim toga, jaja klase A ne treba prati zbog mogućeg oštećenja fizičkih prepreka, kao što je oštećenje pokožice, do kojih može doći tijekom ili nakon pranja. Takva oštećenja mogu prouzročiti kontaminiranost bakterijama preko ljuske i gubitak vlage, a time povećati i rizik za potrošače, posebno ako uvjeti naknadnog sušenja i skladištenja nisu optimalni.
- (8) Međutim, neke postupke, kao što je obrada jaja ultraljubičastim zrakama, ne treba tumačiti kao postupak čišćenja. Međutim, u nekim državama članicama uspješno se koriste sustavi pranja jaja za koje je potrebno odobrenje i koji funkcioniraju u pažljivo kontroliranim uvjetima. U skladu s mišljenjem u pogledu mikrobioloških opasnosti za pranje konzumnih jaja koje je na zahtjev Komisije donio Znanstveni odbor za biološke opasnosti Europske agencije za sigurnost hrane 7. rujna 2005. ⁽⁹⁾, postupak pranja jaja kako se izvodi u određenim pakirnim centrima može biti prihvaćen s higijenskog stajališta pod uvjetom, među ostalim, da se izradi kodeks prakse za sustave pranja jaja.
- (9) Jaja klase A trebalo bi razvrstati u razred težine. Stoga bi trebalo utvrditi ograničen broj razreda težine te odgovarajuće jasne izraze i minimalne zahtjeve za označivanje, čime se ne isključuje dodatno dobrovoljno označivanje, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi iz Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾.
- (10) Samo poduzeća čiji prostori i tehnička oprema odgovaraju opsegu i vrsti njihova poslovanja i stoga omogućavaju ispravno postupanje s jajima, trebala bi biti ovlaštena kao pakirni centri za razvrstavanje jaja u razred kvalitete i težine.
- (11) Kako bi se zajamčila svježina jaja, trebalo bi utvrditi krajnje rokove za klasiranje, označivanje i pakiranje jaja te za obilježavanje pakiranja.
- (12) Osim opće obveze da se u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije uspostavi sljedivost hrane, hrane za životinje, životinja za proizvodnju hrane i svih drugih tvari namijenjenih kao sastavni dio ili za koje se očekuje da će biti sastavni dio hrane ili hrane za životinje u skladu s Uredbom (EZ) 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾, trebalo bi radi provedbe provjera utvrditi podatke koji se navode na prijevoznoj ambalaži s jajima i na pratećim dokumentima.
- (13) Ako se jaja dostavljaju u drugu državu članicu, bitno je da se jaja na mjestu proizvodnje označe šifrom proizvođača. Osobito kad je riječ o jajima klase B, trebalo bi utvrditi da ako šifra proizvođača ne sadržava jasan razred kvalitete, ta jaja treba označiti drugom oznakom.

⁽⁸⁾ Direktiva Vijeća 1999/74/EZ od 19. srpnja 1999. o minimalnim uvjetima za zaštitu kokoši nesilica (SL L 203, 3.8.1999., str. 53.).

⁽⁹⁾ EFSA Journal br. 269, 2005., str. 1.

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).

⁽¹¹⁾ Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

- (14) Potrebno je definirati značajke drugih mogućih oznaka za označivanje jaja klase B iz dijela VI. točke III. podtočke 1. drugog podstavka Priloga VII. Uredbi (EU) br. 1308/2013.
- (15) Ako se jaja izravno isporučuju prehrambenoj industriji za preradu i postoji dovoljno jamstvo u pogledu njihova krajnjeg odredišta, države članice mogu gospodarskim subjektima koji to zatraže odobriti izuzeće od zahtjeva za označivanje pod uvjetom da se jaja isporučuju prehrambenoj industriji izravno s mjesta proizvodnje.
- (16) Uredbom (EU) br. 1169/2011 utvrđena su opća pravila koja se primjenjuju na svu hranu stavljenju na tržište. Međutim, trebalo bi predvidjeti neke specifične zahtjeve za označivanje pakiranja jaja.
- (17) Potrebno je utvrditi uvjete za označivanje metode uzgoja te minimalne zahtjeve za proizvodne sustave za razne metode uzgoja kokoši nesilica.
- (18) Ako se jaja prodaju s neobaveznom rezerviranom napomenom kojom se naglašava posebna svježina jaja, trebalo bi utvrditi krajnji rok za takve oznake.
- (19) Ako se jaja prodaju s oznakom određene hrane koja se daje kokošima nesilicama, potrebno je utvrditi minimalne zahtjeve za uporabu takvih oznaka.
- (20) Pri prodaji jaja u rasutom stanju, potrošaču trebaju biti dostupne određene informacije koje su obično navedene na pakiranju.
- (21) Osim općih higijenskih zahtjeva za pakiranje i ambalažiranje hrane, potrebno je utvrditi neke dodatne zahtjeve s ciljem smanjenja rizika od kvarenja ili kontaminacije jaja tijekom skladištenja i prijevoza. Takvi standardi trebali bi se temeljiti na Standardu br. 42 UN/ECE-a.
- (22) Industrijska jaja neupotrebljiva su za prehranu ljudi. Zato je potrebno zahtijevati posebne trake ili oznake za jednostavno identificiranje pakiranja koje sadržava takva jaja.
- (23) Treće zemlje mogu imati drukčije zahtjeve za stavljanje na tržište jaja od onih utvrđenih za Uniju. S ciljem olakšavanja izvoza, trebalo bi omogućiti da jaja pakirana i namijenjena za izvoz iz Unije ispunjavaju takve zahtjeve.
- (24) Trebalo bi utvrditi pojedinosti za ocjenjivanje istovrijednosti tržišnih standarda trećih zemalja sa zakonodavstvom Unije koje će provesti Komisija na zahtjev trećih zemalja. Trebalo bi utvrditi pravila u pogledu zahtjeva za označivanje jaja uvezenih iz trećih zemalja.
- (25) Pri provjeri usklađenosti s tržišnim standardima trebalo bi dopustiti određena odstupanja. Takva odstupanja trebala bi se razlikovati s obzirom na razne faze stavljanja na tržište.
- (26) Opskrba jajima za maloprodaju u francuskim prekomorskim departmanima djelomično ovisi o isporuci jaja s europskog kontinenta jer lokalna proizvodnja još nije dovoljna da bi zadovoljila potražnju. S obzirom na trajanje prijevoza i klimatske uvjete, za konzerviranje jaja koja se prevoze u francuske prekomorske departmane potrebno je poštovati posebne režime opskrbe, uključujući mogućnost otpreme rashlađenih jaja. Ti posebni režimi mogu se opravdati trenutačnim manjkom lokalnih kapaciteta za proizvodnju jaja. Te izvanredne režime trebalo bi zadržati dok se ne stvore dostatni lokalni proizvodni kapaciteti.
- (27) Kako bi se uzeli u obzir posebni uvjeti stavljanja na tržište jaja u određenim udaljenim regijama u Finskoj, prodaju proizvođača maloprodajnim mjestima u tim regijama trebalo bi izuzeti od zahtjeva Uredbe (EU) br. 1308/2013 i ove Uredbe,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom dopunjuje Uredba (EU) br. 1308/2013 pravilima o tržišnim standardima za jaja kokoši vrste *Gallus gallus*, osim rasplodnih jaja, posebno u pogledu:

- (a) kriterija razvrstavanja;
- (b) konzerviranja i rukovanja;
- (c) zahtjeva za označivanje i pakiranje;
- (d) uporabe neobaveznih rezerviranih napomena;
- (e) razina odstupanja;
- (f) uvjeta za uvoz i izvoz.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe i Provedbene uredbe (EU) 2023/2466 primjenjuju se definicije iz članka 2. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 852/2004 i točaka 5.2., 5.3., 5.4. i 7.3. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 853/2004.

Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „pakiranje” znači ambalaža koja sadržava jaja klase A ili B, isključujući prijevoznu ambalažu i spremnike industrijskih jaja;
- (b) „prodaja jaja u rasutom stanju” znači ponuda jaja, osim jaja u pakiranjima, za prodaju na malo krajnjem potrošaču;
- (c) „sabirnica” znači svaki objekt registriran u skladu s člankom 6. Uredbe (EZ) br. 852/2004 za sakupljanje jaja od proizvođača za isporuku pakirnom centru, tržištu koje prodaje isključivo veletrgovcima čija su poduzeća odobrena kao pakirni centri ili prehrambenoj ili neprehrambenoj industriji;
- (d) „prehrambena industrija” znači svaki objekt koji proizvodi proizvode od jaja namijenjene za prehranu ljudi, osim objekata javne prehrane;
- (e) „neprehrambena industrija” znači bilo koja poslovna aktivnost koja proizvodi proizvode koji sadrže jaja, ali nisu namijenjeni za prehranu ljudi;
- (f) „objekti javne prehrane” znači objekti iz članka 2. stavka 2. točke (d) Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- (g) „jaja” znači jaja u ljusci, osim puknutih, inkubiranih ili kuhanih jaja, koja su snijele kokoši vrste *Gallus gallus* i prikladna su za izravnu prehranu ljudi ili za pripremu proizvoda od jaja;
- (h) „razbijena jaja” znači jaja s oštećenom ljuskom i membranom zbog čega njihov sadržaj može iscuriti;
- (i) „inkubirana jaja” znači jaja od trenutka stavljanja u inkubator nadalje;
- (j) „industrijska jaja” znači jaja koja nisu namijenjena za prehranu ljudi;
- (k) „serija” znači jaja u pakiranju ili nepakirana s istog mjesta proizvodnje ili iz istog pakirnog centra, smještena na istom mjestu, s istim datumom nesenja ili datumom minimalne trajnosti ili datumom pakiranja, istog načina proizvodnje te, u slučaju klasiranih jaja, jednakog razreda kvalitete i težine;
- (l) „prepakiranje” znači fizički prijenos jaja u drugo pakiranje ili ponovno označivanje pakiranja s jajima;
- (m) „stavljanje na tržište” znači držanje jaja s ciljem prodaje, uključujući ponudu za prodaju, skladištenje, pakiranje, označivanje, isporuku ili bilo koji drugi oblik prijenosa, bez obzira na to je li besplatan ili ne;

- (n) „gospodarski subjekt” znači proizvođač i bilo koja druga fizička ili pravna osoba uključena u stavljanje jaja na tržište;
- (o) „mjesto proizvodnje” znači objekt za držanje kokoši nesilica, registriran u skladu s Direktivom Komisije 2002/4/EZ ⁽¹²⁾;
- (p) „pakirni centar” znači centar za pakiranje u smislu Uredbe (EZ) br. 853/2004 koji je ovlašten u skladu s člankom 3. stavkom 2. Provedbene uredbe (EU) 2023/2466 i u kojem se jaja razvrstavaju u razred kvalitete i težine;
- (q) „krajnji potrošač” znači krajnji potrošač prehrambenih proizvoda koji neće koristiti hranu u okviru bilo kakvog postupka ili djelatnosti u poslovanju s hranom;
- (r) „šifra proizvođača” znači jedinstveni razlikovni broj mjesta proizvodnje u skladu s točkom 2. Priloga Direktivi 2002/4/EZ.

Članak 3.

Značajke kvalitete jaja

1. Jaja klase A imaju sljedeće značajke kvalitete:
 - (a) ljuska i pokožica: normalnog oblika, čiste i neoštećene;
 - (b) zračna komora: nije viša od 6 mm, nepokretna; za jaja koja se označuju kao „ekstra” ne smije prelaziti 4 mm;
 - (c) žumanjak: vidljiv pri prosvjetljenju jaja samo kao sjena nejasnih obrisa, neznatno pokretan pri okretanju jaja te se vraća u središnji položaj;
 - (d) bjelanjak: bistar, proziran;
 - (e) zametak: neprimjetnog razvoja;
 - (f) strana tvar: nije dopuštena;
 - (g) nenamjerni strani miris: nije dopušten.
2. Jaja klase B su jaja koja ne ispunjavaju značajke kvalitete predviđene u stavku 1. Jaja klase A koja više nemaju te značajke razvrstavaju se u klasu B. Jaja koja se ne označe u roku od 10 dana od nesjenja su jaja klase B.

Članak 4.

Konzerviranje i rukovanje jajima

1. Jaja klase A ne peru se i ne čiste prije ili poslije klasiranja, osim kako je predviđeno u stavku 3.
2. Jaja klase A ne smiju se podvrgnuti postupku konzerviranja ili hlađenja u prostorima ili pogonima gdje se temperatura umjetno održava na manje od 5 °C. Međutim, jaja koja se drže na temperaturi nižoj od 5 °C tijekom prijevoza ne dulje od 24 sata ili na prodajnom mjestu ili njihovim pomoćnim prostorima ne dulje od 72 sata ne smatraju se rashlađenima.
3. Države članice koje su 1. lipnja 2003. ovlastile pakirne centre za pranje jaja mogu i dalje izdavati ovlaštenje pakirnim centrima za pranje jaja, pod uvjetom da ti centri djeluju u skladu s nacionalnim smjernicama za sustave pranja jaja. Oprana jaja mogu se staviti na tržište samo u državama članicama u kojima su takva ovlaštenja izdana.
4. Države članice iz stavka 3. potiču subjekte u poslovanju s hranom na razvoj nacionalnih smjernica dobre prakse za sustave pranja jaja u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 852/2004.

⁽¹²⁾ Direktiva Komisije 2002/4/EZ od 30. siječnja 2002. o registraciji gospodarstava u kojima se drže kokoši nesilice, obuhvaćenih Direktivom Vijeća 1999/74/EZ (SL L 30, 31.1.2002., str. 44.).

Članak 5.

Razvrstavanje jaja klase A u razred težine

1. Jaja klase A razvrstavaju se u razred težine kako slijedi:
 - (a) XL – vrlo velika: težine ≥ 73 g;
 - (b) L – velika: težine ≥ 63 g i < 73 g;
 - (c) M – srednja: težine ≥ 53 g i < 63 g;
 - (d) S – mala: težine < 53 g.
2. Razred težine označuje se odgovarajućim slovima ili izrazima kako je definirano u stavku 1., ili kombinacijom jednog i drugog, što može biti dopunjeno odgovarajućim rasponima težine.
3. Odstupajući od stavka 1., ako su jaja klase A različite veličine pakirana zajedno u istom pakiranju, na vanjskoj površini pakiranja navedena je najmanja neto težina jaja u gramima i oznaka „Jaja različite veličine” ili istovrijedni izrazi.

Članak 6.

Rok za klasiranje, označivanje i pakiranje jaja te obilježavanje pakiranja

1. Jaja klase A klasiraju se, označuju i pakiraju u roku od 10 dana od nesenja.
2. Jaja koja se stavljaju na tržište u skladu s člankom 12. klasiraju se, označuju i pakiraju u roku od četiri dana od nesenja.
3. Datum minimalne trajnosti iz članka 11. stavka 1. točke (d) ove Uredbe označuje se u trenutku pakiranja u skladu s točkom 1. Priloga X. Uredbi (EU) br. 1169/2011.

Članak 7.

Podaci prikazani na prijevoznoj ambalaži

1. Ne dovodeći u pitanje članak 18. Uredbe (EZ) 178/2002, proizvođač na mjestu proizvodnje na svoj prijevoznoj ambalaži koja sadržava jaja označuje:
 - (a) naziv i adresu proizvođača;
 - (b) šifru proizvođača;
 - (c) broj jaja i/ili njihovu težinu;
 - (d) datum ili razdoblje nesenja;
 - (e) datum otpreme.

U slučaju da se pakirni centri opskrbljuju nepakiranim jajima iz vlastitih proizvodnih jedinica koje se nalaze na istom mjestu, označivanje prijevozne ambalaže može se izvršiti u pakirnom centru.

2. Podaci iz stavka 1. primjenjuju se na prijevoznu ambalažu i sadržani su u pratećim dokumentima. Presliku tih dokumenata čuvaju svi uključeni gospodarski subjekti kojima su jaja isporučena. Izvornike pratećih dokumenata čuva pakirni centar koji klasira jaja.

Ako se serije koje prima sabirnica dijele za isporuku za više od jednog gospodarskog subjekta, prateći dokumenti mogu se zamijeniti odgovarajućim oznakama za prijevozne spremnike, pod uvjetom da one uključuju podatke iz stavka 1.

3. Podaci iz stavka 1. koji se stavljaju na prijevoznu ambalažu ne smiju se mijenjati i ostaju na prijevoznoj ambalaži dok se iz nje ne izvade jaja za neposredno klasiranje, označivanje i pakiranje ili daljnju preradu.

Članak 8.

Označivanje jaja za prekograničnu isporuku

1. Jaja koja se dostavljaju s mjesta proizvodnje u sabirnicu, pakirni centar, prehrambenu ili neprehrambenu industriju koja se nalazi u drugoj državi članici označuju se šifrom proizvođača prije napuštanja mjesta proizvodnje.
2. Država članica na čijem se državnom području nalazi mjesto proizvodnje može odobriti izuzeće od zahtjeva predviđenog u stavku 1. ako su proizvođač i pakirni centar u drugoj državi članici potpisali ugovor o isporuci koji zahtijeva označivanje u skladu s ovom Uredbom. Takvo izuzeće može se dodijeliti samo na zahtjev oba gospodarska subjekta i uz prethodnu pisanu suglasnost države članice u kojoj se nalazi pakirni centar. U takvim slučajevima, preslika ugovora o isporuci priložena je uz pošiljku.
3. Najkraće trajanje ugovora o isporuci iz stavka 2. ne može biti kraće od mjesec dana.
4. Inspeksijske službe iz članka 9. Provedbene uredbe (EU) 2023/2466 predmetnih država članica i svih država članica provoza obavješćuju se prije nego što se odobri izuzeće u skladu sa stavkom 2. ovog članka.
5. Jaja klase B stavljena na tržište u drugoj državi članici koja se označuju u skladu s dijelom VI., točkom III. podtočkom 1. drugim podstavkom Priloga VII. Uredbi (EU) br. 1308/2013 na sebi imaju, prema potrebi, oznaku u skladu s člankom 9. ove Uredbe kako bi se osiguralo da ih se jednostavno razlikuje od jaja klase A.

Članak 9.

Oznake jaja klase B

Oznaka iz dijela VI., odjeljka III. točke 1. drugog podstavka Priloga VII. Uredbi (EU) br. 1308/2013 je krug promjera najmanje 12 mm u kojem se nalazi slovo „B” visine najmanje 5 mm ili lako uočljiva obojena točka promjera najmanje 5 mm.

Članak 10.

Označivanje jaja koja se izravno isporučuju prehrambenoj industriji

1. Osim ako je drukčije predviđeno sanitarnim zakonodavstvom, države članice mogu izuzeti gospodarske subjekte na njihov zahtjev od obveze označivanja predviđene u dijelu VI., točki III. podtočki 1. Priloga VII. Uredbi (EU) br. 1308/2013 ako su jaja isporučena prehrambenoj industriji izravno s mjesta proizvodnje. Isporuca se vrši pod punom odgovornošću gospodarskog subjekta u prehrambenoj industriji koji se u skladu s tim obvezuje da će jaja koristiti samo za preradu.
2. Ako se u slučajevima iz stavka 1. jaja isporučuju s mjesta proizvodnje u jednoj državi članici prehrambenoj industriji u drugoj državi članici, država članica u kojoj se nalazi mjesto proizvodnje na odgovarajući način obavješćuje nadležna tijela druge države članice o odobrenju odstupanja u pogledu označivanja prije prve isporuke.
3. Države članice mogu izuzeti od označivanja jaja koja se uvoze iz treće zemlje i isporučuju se izravno prehrambenoj industriji pod uvjetom da njihovo krajnje odredište za preradu provjeravaju nadležna tijela države članice.

Članak 11.

Označivanje pakiranja

1. Na vanjskoj površini pakiranja koja sadržavaju jaja klase A na vidljivom mjestu i jasno čitljivo navodi se sljedeće:
 - (a) oznake pakirnih centara u kojima su jaja pakirana i, prema potrebi, prepakirana;

- (b) razred kvalitete; pakiranja se označuju riječima „Klasa A” ili slovom „A”, samim ili u kombinaciji s riječima „svježa” ili „svježa jaja”;
- (c) razred težine u skladu s člankom 5.;
- (d) datum minimalne trajnosti u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (f) Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- (e) riječi „oprana jaja” za jaja oprana u skladu s člankom 4. ove Uredbe;
- (f) kao poseban uvjet za skladištenje u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (g) Uredbe (EU) br. 1169/2011, oznaka savjeta potrošaču da nakon kupnje jaja drži na hladnom.

2. Uz uvjete utvrđene u stavku 1., na vanjskoj površini pakiranja koje sadržava jaja klase A na vidljivom je mjestu i jasno čitljivo navedena metoda uzgoja.

Za označivanje metode uzgoja upotrebljavaju se samo sljedeći izrazi:

- (a) za konvencionalni uzgoj, izrazi utvrđeni u Prilogu I. ovoj Uredbi;
- (b) za ekološki uzgoj, izrazi utvrđeni u članku 30. stavku 1. Uredbe (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾.

Značenje šifre proizvođača objašnjeno je na pakiranju ili unutar pakiranja.

3. Stavak 2. primjenjuje se ne dovodeći u pitanje nacionalne tehničke mjere koje prelaze minimalne zahtjeve za proizvodne sustave za razne metode uzgoja utvrđene u Prilogu II. koje se mogu primjenjivati samo na proizvođače predmetne države članice, pod uvjetom da su u skladu s pravom Unije.

4. Na vanjskoj površini pakiranja koja sadržavaju jaja klase B na vidljivom mjestu i jasno čitljivo navodi se sljedeće:

- (a) oznaka pakirnog centra;
- (b) razred kvalitete; pakiranja se označuju riječima „Klasa B” ili slovom „B”;
- (c) datum pakiranja.

5. Države članice mogu zahtijevati da se oznake za pakiranja jaja proizvedena na njihovu državnom području pričvršćuju tako da se pri otvaranju pakiranja slome.

Članak 12.

Neobvezne rezervirane napomene o kvaliteti

1. Kao dodatni pokazatelj kvalitete, na pakiranjima koja sadržavaju jaja klase A mogu se do devetog dana od nesenja jaja koristiti riječi „ekstra” ili „ekstra svježa”.
2. Kad se koriste oznake iz stavka 1., datum nesenja i rok od devet dana prikazani su na pakiranju na način da su lako vidljivi i jasno čitljivi.

Članak 13.

Neobvezne rezervirane napomene o hrani za životinje

Kad se navodi način hranjenja kokoši nesilica, primjenjuju se sljedeći minimalni zahtjevi:

- (a) mogu se navesti žitarice kao sastojci hrane za životinje samo kad čine najmanje 60 % mase određene krmne smjese i pritom ne sadržavaju više od 15 % nusproizvoda žitarica;

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 (SL L 150, 14.6.2018., str. 1.).

- (b) ne dovodeći u pitanje najmanju vrijednost od 60 % iz točke (a), u slučajevima kad se upućuje na određenu žitaricu, njezin udio iznosi najmanje 30 % korištene krmne smjese. Ako se posebno upućuje na više od jedne žitarice, udio svake mora iznositi najmanje 5 % krmne smjese.

Članak 14.

Podaci koji se prikazuju pri prodaji jaja u rasutom stanju

Pri prodaji jaja u rasutom stanju, potrošaču treba osigurati sljedeće podatke koji moraju biti lako vidljivi i jasno čitljivi:

- (a) razred kvalitete;
- (b) razred težine u skladu s člankom 5.;
- (c) oznaka metode uzgoja kako je utvrđena člankom 11. stavkom 2.;
- (d) objašnjenje značenja šifre proizvođača;
- (e) datum minimalne trajnosti.

Članak 15.

Kvaliteta pakiranja

Ne dovodeći u pitanje zahtjeve za pakiranje i ambalažiranje hrane utvrđene u poglavlju X. Priloga II. Uredbi (EZ) br. 852/2004, pakiranja su otporna na udarce, suha, čista i u dobrom stanju te su napravljena od materijala koji štite jaja od stranih mirisa i opasnosti od pogoršanja kvalitete.

Članak 16.

Pakiranje industrijskih jaja

Industrijska jaja stavljaju se na tržište u pakiranjima s crvenom trakom ili oznakom.

Te trake i oznake prikazuju:

- (a) naziv i adresu gospodarskog subjekta kojem su jaja namijenjena;
- (b) naziv i adresu gospodarskog subjekta koji je otpremio jaja;
- (c) riječi „industrijska jaja” navedene velikim tiskanim slovima visine 2 cm i riječi „neprikladno za prehranu ljudi” navedene slovima visine najmanje 8 mm.

Članak 17.

Prepakiranje

Pakirana jaja klase A mogu se prepakirati samo u pakirnim centrima. Svako pakiranje sadržava samo jaja iz jedne serije.

Članak 18.

Odstupanje u slučaju narušene kvalitete

1. Pri pregledu serije jaja klase A odobravaju se sljedeća odstupanja:
 - (a) u pakirnom centru, neposredno prije otpreme: 5 % jaja narušene kvalitete;
 - (b) u ostalim fazama stavljanja na tržište: 7 % jaja narušene kvalitete.

2. Za jaja koja su stavljena na tržište kao „ekstra” ili „ekstra svježa” ne dopuštaju se nikakva odstupanja u vezi s visinom zračne komore prilikom pakiranja ili uvoza.
3. Ako pregledana serija sadržava manje od 180 jaja, udvostručuju se postoci iz stavka 1. ovog članka.

Članak 19.

Odstupanje za težinu jaja

1. Osim u slučaju predviđenom u članku 5. stavku 3., pri provjeri serije jaja klase A dopušta se odstupanje u pogledu težine po jajetu. Takve serije mogu sadržavati najviše 10 % jaja razreda težine koje graniče s označenom težinom na pakiranju, ali ne više od 5 % jaja sljedećeg nižeg razreda težine.
2. Ako pregledana serija sadržava manje od 180 jaja, udvostručuju se postoci iz stavka 1. ovog članka.

Članak 20.

Odstupanje pri označivanju jaja

Pri provjeri serija i pakiranja dopušteno je odstupanje od 20 % jaja s nečitim oznakama.

Članak 21.

Jaja za izvoz u treće zemlje

Jaja pakirana i namijenjena izvozu u treće zemlje mogu biti u skladu sa zahtjevima koji se razlikuju od zahtjeva utvrđenih u dijelu VI. Priloga VII. Uredbi (EU) br. 1308/2013 i ovoj Uredbi u pogledu kvalitete i označivanja ili s dodatnim zahtjevima.

Članak 22.

Uvezena jaja

1. Komisija ocjenjuje tržišne standarde za jaja koji se primjenjuju u trećim zemljama izvoznicama na zahtjev predmetne zemlje. Tim se ocjenjivanjem obuhvaćaju i pravila o označivanju, metodama uzgoja i provjerama te njihova provedba. Ako se utvrdi da pravila koja se primjenjuju nude dovoljna jamstva u pogledu njihove istovrijednosti sa zakonodavstvom Unije, jaja koja se uvoze iz predmetnih zemalja označuju se jedinstvenim registracijskim brojem koji je istovjetan šifri proizvođača.
2. Svaka ocjena istovrijednosti pravila kako je navedeno u stavku 1. uključuje procjenu toga ispunjavaju li gospodarski subjekti u predmetnoj trećoj zemlji djelotvorno zahtjeve sadržane u ovoj Uredbi. Ona se redovito ažurira. Komisija objavljuje rezultat te ocjene u *Službenom listu Europske unije*.
3. Jaja uvezena iz trećih zemalja jasno su i čitljivo označena u zemlji podrijetla ISO 3166 oznakom zemlje.
4. Ako nema dovoljnog jamstva u vezi s istovrijednosti pravila iz stavka 1., na vanjskoj površini pakiranja koja sadržavaju jaja uvezena iz predmetnih trećih zemalja na vidljivom mjestu i jasno čitljivo navedeni su:
 - (a) zemlja podrijetla;
 - (b) metoda uzgoja s navodom „nije u skladu sa standardom EU-a”.

Članak 23.**Iznimke za francuske prekomorske departmane**

1. Odstupajući od članka 4. stavka 2., jaja namijenjena za prodaju na malo u francuskim prekomorskim departmanima mogu se rashlađena otpremiti u te departmane.
2. U slučaju iz stavka 1. ovog članka, uz zahtjeve predviđene u člancima 11. i 14., na vanjskoj površini pakiranja navode se riječi „rashlađena jaja” te pojedinosti u vezi s hlađenjem. Prepoznatljiva oznaka za „rashlađena jaja” jednakostranični je trokut sa stranicama od najmanje 10 mm.

Članak 24.**Iznimke za određene regije u Finskoj**

Jaja koja proizvođač izravno prodaje maloprodajnim mjestima u regijama navedenima u Prilogu III. izuzeta su od zahtjeva iz dijela VI. Priloga VII. Uredbi (EU) br. 1308/2013 i ove Uredbe. Međutim, metoda uzgoja mora biti propisno označena u skladu s člankom 11. stavkom 2. i člankom 14. točkom (c) ove Uredbe.

Članak 25.**Stavljanje izvan snage**

Uredba (EZ) br. 589/2008 stavlja se izvan snage.

Upućivanja na uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i Provedbenu uredbu (EU) 2023/2466 i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga IV. ovoj Uredbi.

Članak 26.**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. kolovoza 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG I.

Izrazi iz članka 11. stavka 2. drugog podstavka točke (a)

Oznaka jezika	1	2	3
BG	„Яйца от кокошки – свободно отглеждане на открито”	„Яйца от кокошки – подово отглеждане”	„Уголемени клетки”
ES	„Huevos de gallinas camperas”	„Huevos de gallinas sueltas en el gallinero”	„Jaulas acondicionadas”
CZ	„Vejce nosnic ve volném výběhu”	„Vejce nosnic v halách”	„Vejce nosnic v klecích”/ „Obohacené klece”
DA	„Frilandsæg”	„Skrabeæg”	„Stimulusberigede bure”
DE	„Eier aus Freilandhaltung”	„Eier aus Bodenhaltung”	„ausgestalteter Käfig”
ET	„Vabalt peetavate kanade munad”	„Õrrekanade munad”	„Täiustatud puurid”
EL	„Αυγά ελεύθερης βοσκής”	„Αυγά αχυρώνα ή αυγά στρωμνής”	„Αναβαθμισμένοι/ Διευθετημένοι κλωβοί”
EN	„Free range eggs”	„Barn eggs”	„Enriched cages”
FR	„Œufs de poules élevées en plein air”	„Œufs de poules élevées au sol”	„Cages aménagées”
HR	„Jaja iz slobodnog uzgoja”	„Jaja iz štalskog (podnog) uzgoja”	„Obogaćeni kavezi”
GA	„Uibheacha saor-raoin”	„Uibheacha sciobóil”	„Cásanna Saibhrithe”
IT	„Uova da allevamento all'aperto”	„Uova da allevamento a terra”	„Gabbie attrezzate”
LV	„Brīvās turēšanas apstākļos dētās olas”	„Kūti dētās olas”	„Uzlaboti būri”
LT	„Laisvai laikomų vištų kiaušiniai”	„Ant kraiko laikomų vištų kiaušiniai”	„Pagerinti narveliai”
HU	„Szabad tartásban termelt tojás”	„Alternatív tartásban termelt tojás”	„Feljavított ketrecek”
MT	„Bajd tat-tigieg imrobbija barra”	„Bajd tat-tigieg imrobbija ma' l-art”	„Gaġeg arrikkiti”
NL	„Eieren van hennen met vrije uitloop”	„Scharreleieren”	„Aangepaste Kooi”/ „Verrijkte Kooi”
PL	„Jaja z chowu na wolnym wybiegu”	„Jaja z chowu ściółkowego”	„Klatki ulepszone”
PT	„Ovos de galinhas criadas ao ar livre”	„Ovos de galinhas criadas no solo”	„Gaiolas melhoradas”
RO	„Ouă de găini crescute în aer liber”	„Ouă de găini crescute în hale la sol”	„Cuști îmbunătățite”
SK	„Vajcia z chovu na voľnom výbehu”	„Vajcia z podstielkového chovu”	„Obohatené kliecky”

SL	„Jajca iz proste reje”	„Jajca iz hlevske reje”	„Obogatene kletke”
FI	„Ulkokanojen munia”	„Lattiakanojen munia”	„Virikehäkit”
SV	„Ägg från utehöns”	„Ägg från frigående höns inomhus”	„Inredd bur”

PRILOG II.

Minimalni zahtjevi koje moraju ispunjavati proizvodni sustavi za razne metode uzgoja kokoši nesilica iz članka 11. stavka 3.

1. „Jaja iz slobodnog uzgoja” moraju biti proizvedena u proizvodnim sustavima koji zadovoljavaju barem uvjete utvrđene u članku 4. Direktive 1999/74/EZ.
Prije svega moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) kokoši tijekom dana moraju imati stalan pristup površini na otvorenom. Međutim, ovaj zahtjev ne sprečava proizvođača da ograniči pristup na određeno vrijeme u jutarnjim satima u skladu s uobičajenom dobrom poljoprivrednom praksom, uključujući dobru praksu uzgoja životinja. Ako su na temelju zakonodavstva Unije uvedena privremena ograničenja, jaja se mogu stavljati na tržište kao jaja iz „slobodnog uzgoja” neovisno o tom ograničenju;
 - (b) površine na otvorenom kojima kokoši imaju pristup moraju biti većinom prekrivene vegetacijom te se ne smiju koristiti u druge svrhe osim kao voćnjak, šumska površina i za ispašu stoke. Nadležna tijela mogu odobriti uporabu površine na otvorenom u druge svrhe, posebno za ugradnju solarnih ploča, koje nisu u suprotnosti s uvjetima dobrobiti životinja utvrđenima u Direktivi 1999/74/EZ i ne ograničavaju mogućnost kretanja kokoši;
 - (c) broj kokošiju po jedinici površine na otvorenom koja im je dostupna ne smije biti veći od 2 500 jedinki po hektaru zemlje ili jedna kokoš na 4 m² u svakom trenutku. Međutim, u slučajevima kad je na raspolaganju najmanje 10 m² po kokoši i prakticira se rotacija te kokoši tijekom života jata imaju ravnomjeran pristup cijeloj površini, na svakom ograđenom komadu zemlje mora u svakom trenutku biti osigurano najmanje 2,5 m² po kokoši;
 - (d) polumjer površine na otvorenom ne smije biti veći od 150 m mjereno od najbližeg otvora za ulazak/izlazak na objektu. Međutim, dopušteno je povećanje do 350 m od najbližeg otvora za izlazak/ulazak pod uvjetom da je na cijeloj površini na otvorenom ravnomjerno raspoređen dovoljan broj zaklona, kako je navedeno u članku 4. stavku 1. podstavku 3. točki (b) podtočki ii. Direktive 1999/74/EZ, s najmanje četiri zaklona po hektaru.
2. „Jaja iz štalskog (podnog) uzgoja” moraju biti proizvedena u proizvodnim sustavima koji zadovoljavaju barem uvjete utvrđene u članku 4. Direktive 1999/74/EZ.
3. Jaja iz „obogaćenih kaveza” moraju biti proizvedena u proizvodnim sustavima koji zadovoljavaju barem uvjete utvrđene u članku 6. Direktive 1999/74/EZ.
4. Države članice mogu odobriti odstupanje od točaka 1. i 2. ovog Priloga za objekte s manje od 350 kokoši nesilica ili uzgoj rasplodnih kokoši nesilica u pogledu obveza iz članka 4. stavka 1., točke 1. podtočke (d), točke 1. podtočke (e), točke 2., točke 3. podtočaka (a) i i. i točke 3. podtočaka (b) i i. Direktive 1999/74/EZ.

PRILOG III.

Regije u Finskoj iz članka 24.

- Lappi
- Pohjois-Pohjanmaa
- Kainuu
- Pohjois-Karjala
- Pohjois-Savo
- Ahvenanmaa

—

PRILOG IV.

Korelacijska tablica

Uredba (EZ) br. 589/2008	Ova Uredba	Provedbena uredba (EU) 2023/2466
Članak 1.	Članak 2.	Članak 2.
Članak 2. stavak 1.	Članak 3. stavak 1.	
Članak 2. stavci 2. i 3.	Članak 4. stavci 1. i 2.	
Članak 2. stavak 4.	Članak 3. stavak 2.	
Članak 3.	Članak 4. stavci 3. i 4.	
Članak 4.	Članak 5.	
Članak 5.		Članak 3.
Članak 6.	Članak 6.	
Članak 7.	Članak 7.	
Članak 8.	Članak 8.	
Članak 9.		Članak 4.
Članak 10.	Članak 9.	
Članak 11.	Članak 10.	
Članak 12.	Članak 11.	
Članak 13.	—	—
Članak 14.	Članak 12.	
Članak 15.	Članak 13.	
Članak 16.	Članak 14.	
Članak 17.	Članak 15.	
Članak 18.	Članak 16.	
Članak 19.	Članak 17.	
Članak 20.		Članak 5.
Članak 21.		Članak 6.
Članak 22.		Članak 7.
Članak 23.		Članak 8.
Članak 24.		Članak 9.
Članak 25.		Članak 10.
Članak 26.	Članak 18.	
Članak 27.	Članak 19.	
Članak 28.	Članak 20.	
Članak 29.	Članak 21.	
Članak 30.	Članak 22.	
Članak 32.		Članak 11.
Članak 33.	Članak 23.	
Članak 34.	Članak 24.	

Članak 35.	—	—
Članak 36.	—	—
Članak 37.	—	Članak 12.
Prilog I.	Prilog I.	
Prilog II.	Prilog II.	
Prilog III.	Prilog III.	